

Zum Gutenberg

Irene Bosch Braña

Conte presentat en el 15è Premi de
narrativa curta per Internet TINET

Tinet
www.tinet.cat

Com cada matí em vaig preparar per anar d'excursió sense imaginar-me que aquell dia seria el més emocionant de la meva vida. Vaig baixar pel canaló amb cura; havia plogut tota la nit i no volia donar la sensació d'explorador inexpert davant de l'estrany ocell de la meva casera que esperava qualsevol ensopegada per mofar-se de mi. Vaig córrer per les branques gruixudes de la buguenví·lia, volia explorar la darrera casa del carrer. Havia ajornat l'excursió fins que arribés l'hivern; la família que habitava la casa marxava per no tornar fins el proper estiu. L'hivern havia despullat de fulles l'enfiladissa que cobria la paret lateral del jardí i... allí estava: un forat rodó i perfecte que em va semblar d'allò més interessant. Assegurant-me que no hi havia perill em vaig esmunyir al seu interior. Vaig pujar, girar i giravoltar vàries vegades per arribar, després d'un descens, a una sala; gairebé no em desmaio de la impressió. El colorit omplia l'habitació amb llum pròpia, el verd es barrejava amb el vermell; blaus, negres, morats, grisos i una gran filera de color marró dominava l'estada.

La curiositat em va estirar de les orelles. Al fons, protagonista únic de l'espai, hi havia un gran calaix, què era? El meu olfacte va reconèixer la fusta antiga. Vaig donar unes voltes buscant una escletxa per on entrar. Just darrera, en una cantonada, estava l'entrada a l'aventura, al coneixement que ompliria la meva vida per sempre. Per les clivelles de la fusta entrava prou llum per adonar-me del gran tresor que allí habitava.

Petits compartiments omplien el lloc. Al seu interior reposaven tranquil·les unes peces estranyes. Tenien a la part superior uns petits símbols que no m'eren del tot desconeguts, però de què? ... De la gola em va sortir un

crit de joia, cada nit dormia entre els suaus i càlids trossets de paper i aquells símbols vetllaven els meus somnis. L'explorador audaç i valent es va esvaïr quan la veu va formular la pregunta.

–Comparteix amb nosaltres la teva alegria, què és el que et **fa tan feliç**?

–En realitat no ho sé -vaig contestar amb un murmuri-.

–Ets un hámster molt **valent** per arribar fins aquí tu sol.

Davant l'ofensa vaig procurar que les meves paraules sonessin fortes i segures.

–No sóc un hámster, sóc un ratolí.

–Déu del **cel**, aleshores has perdut la **cua** i no t'has adonat.

–Des del seu descobriment al 1.930 **hi ha hagut hámsters**, la **història** així ho reconeix i, diria que pel teu color i grandària provens d'Europa...

–Estimades, doneu-li un respir -van sentenciar els espais, que seriosos i freturosos de tota gràcia, dominaven l'ordre donant sentit a les paraules-.

–Com saps això? -vaig preguntar-.

–Carinyo, som les lletres **tipo**, guardianes de les nostres pròpies històries, històries impreses en els llibres que has vist a la biblioteca. Hi ha un món fantàstic que deus conèixer, acompanya'ns, començarem pels contes.

Mentre ascendíem per les guies dels calaixos, les diferents lletres ens saludaven: Venus, Grotasca, Predilecta, Fémina, Nacional chupada, Gótico, Maravilla,

Regina... i una infinitat de noms que amb el temps vaig aconseguir memoritzar.

—Hem arribat... mmm, com et dius? El teu **dubte** em **diu** que no tens nom, bé, no té importància, per això estem nosaltres. Et direm Zum, recorda'm que algun **dia** t'expliqui la història que embolcalla el teu nom.

—Jo sóc l'**A** i elles són les lletres Bodoni i des d'**aquest** moment les encarregades d'explicar-te un conte anomenat “Abecedario” de Hans Christian Andersen. Dos grossos separadors i un interlineat del 15 feien de banc. Allí, expectant, vaig experimentar sentiments mai imaginats.

Perfectament distribuïdes, cada lletra ocupava el seu lloc. Al centre, els números dividien el calaix en quatre parts. Les lletres majúscules, al fons esquerre, van començar la representació. Es movien altives sabent-se importants, esperant impacients les minúscules, que una mica més abaix esperaven el seu torn. S'enllaçaven amb gràcia i seguretat, i els espais, repartits en diversos llocs, sortien atropellats al final de cada paraula. Al fons a la dreta, estaven les lletres accentuades; el seu paper era més breu, però omplien de força el relat. Entre la “r” i els espais més grans, es trobaven el punt, la coma i els dos punts; d'ells depenia la separació d'enunciats o paràgrafs segons el contingut del text. Entraven escandalosos els dos punts per cridar l'atenció sobre una cita important; i les comes, més pausades, anaven separant els membres de l'oració. En un lateral, més apartades de la resta, es trobaven els parèntesi, els signes d'interrogació i d'exclamació; aclarien dubtes, preguntaven o exclamaven amb desbordant alegria.

La pulcritud dels seus moviments, apresada dels seus mestres tipògrafs, donaven vida al relat.

Vaig descobrir, amb el temps, la tristesa en la Petita venedora de fòsfors; la valentia amb les peripècies del Sastret valent; i la maldat en Hansel i Gretel.

Inquiet per aprendre, matinava cada dia més. El meu allotjament es trobava al primer calaix dels vint-i-quatre que hi havia en total. Mentre esperava impacient que el sol es despertés, m'entretenia contemplant els meravellosos gravats ornamentals; les orles, flors de diferents formes, figures, lletres grans i poderoses, delicats filaments i un gran número d'escuts.

Els mesos freds de l'hivern anaven passant massa de pressa. Cada dia era el començament d'una història que commocionava els meus sentits, adormits però no morts. Els contes se succeïen de boca de les lletres que els havien escrit.

Em sorprenia la cura que posaven les lletres a tornar al seu caixetí.

—El desori implica perdre temps per **mostrar** al **món** com de **meravellosos** són les històries que ens arriben de **mans** dels seus autors.

El sol es va despertar més ràpid aquell dia, sabia pel que havia après, que els meus dies d'aprenentatge arribaven a la seva fi. Però no marxava sol, m'acompanyaven la força i l'optimisme dels Músics de Bremen, la bondat de Gepetto, la capacitat per no jutjar per les aparences com en l'Aneguet lleig, a no dir mentides com Pere i el llop i a ser obedient per estalviar-me els disgustos de Caputxeta vermella.

–**Anima't** Zum, el temps passa de pressa; **això** no és un adéu sinó un fins **aviat**. Recorda tot l'après fins que tornem a veure'ns.

De camí a casa vaig ser conscient de l'afortunat que era, tornaria el proper hivern perquè les històries del passat em mostressin el camí del present.

Vaig sentir la seva mofa abans de veure'l:

–T'explicaré una cosa: tu ets un lloro! Un lloro babau! Sé de què rius! No he perdut la cua, simplement sóc un hámster i em dic Zum Gutemberg.

NOTA: Totes les paraules en negreta són expressions de la pròpia lletra.

Primera edició en ePUB i PDF: juny de 2012.

Aquest relat fou presentat en la 15a edició del Premi de narrativa curta per Internet TINET, inclòs dins el cartell de Premis Literaris Ciutat de Tarragona 2011-2012 convocat per l'Ajuntament de Tarragona, Òmnium Cultural del Tarragonès i el Centre de Normalització Lingüística de Tarragona, amb el patrocini de la Diputació de Tarragona.

Publicat a www.tinet.cat.

Distribució sota llicència "[Reconeixement – No Comercial – Sense Obra Derivada \(by-nc-nd\) 3.0 Espanya](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/)" de Creative Commons.

